

NO PASSARAN! NO PASSARAN!

Les tropes feixistes, en retirada

Una sensacional operació al front de Talavera destroça l'ofensiva sobre Madrid

Activitat intensa a tots els fronts de batalla

Interès del moment polític català

El moment actual

Evidentment, és enorme la transcendència històrica dels moments actuals de la vida pública de Catalunya. Les discretes declaracions formulades abans d'ahir pel senyor Casanoves i la reunió del Consell Executiu d'Esquerra Republicana de Catalunya, amb assistència del senyor President de la Generalitat en persona, donen la mesura del que diem i subratllen el mai vist interès amb què Popinó pública de Catalunya segueix el curs d'aquestes jornades, tota la inquietud vivacitat de les quals té aquests dos objectius: l'esclafament del feixisme i la consolidació del nou ordre revolucionari.

Al seu moment, el primer magistrat de Catalunya — exponet històric de les virtuts preclares del nostre poble — donarà la solució i la pauta. No ens escarria ara deixar-nos portar per l'estímul periodístic de la informació o de la suposició ni pel desig d'avançar-nos en comentaris de poca discreció. Sabem només que un alt estímul de patriotisme i una visió audaç i serena de la realitat informen l'acció dels homes responsables de les forces polítiques i sindicals de Catalunya. Els són una conseqüència, en primer lloc, de les masses populars en lluita heroica contra el feixisme i en nobilíssima aspiració a una nova justícia social. Sobre aquesta base — naturalment subdividida i matisada en la forma i en el pensament — Catalunya, tota la Catalunya que lluita i que treballa, podrà saber-se representada en els alts llocs dirigents del país i en la gloriosa Generalitat de Catalunya.

Moltes i greus decisions hauran d'ésser preses al seu moment. El sentit de responsabilitat i l'estímul del deure cívica, en serà la justificació i la garantia. Els problemes esperen, palpitants, els homes que els canalitzin i els coordinin, i les masses populars que sapiguin donar-los solució col·lectiva i responsable. Estem segurs que el moment actual, tan dens de possibilitats, cristal·litzarà, per obra del patriotisme de tots, en l'òrgan rector que sapiga assegurar la guerra i sapiga consolidar i estructurar la pau. La pau d'una democràcia autèntica i enèrgica, segura i forta, implacable i audaç.

Serà solucionat avui mateix el problema d'aquesta crisi?

La Secretaria de Presidència de la Generalitat facilità ahir la nota següent:

«Com ja ha insinuat el president del Consell, senyor Casanoves, en les seves paraules dites ahir als periodistes en la reunió de l'últim Consell de Govern, es va plantejar el problema polític que, per altra banda venia essent motiu d'informacions i articles de la premsa i havia tingut acollida en el Comitè d'enllaç dels Partits Populars i en el Comitè de Milícies, on hi ha una representació de tots els sectors antifeixistes.

El Govern que ha fet plausibles i meritíssims esforços que l'opinió pública aprecia i que podran facilitar l'eficàcia de la nova etapa, mai no ha volgut posar obstacles, sinó facilitar la plena conjunció de tots els organismes i sectors antifeixistes en les directrius d'una responsabilitat directa que pogués coordinar, disciplinar i orientar sobre finalitats concretes la tasca de tots i l'objectiu suprem de guanyar la guerra.

Durant el matí de demà — avui —, dissabte, el President continuarà les seves gestions i consultes i confia que el mateix dia quedí arranjat satisfactoriament el problema d'aquesta crisi.»

Amb assistència de senyors Companys i Casanoves es reuneix el Comitè Executiu d'E. R. C.

Reitera la seva incondicional i entusiàstica confiança al President de la Generalitat

Al Secretariat d'Esquerra Republicana de Catalunya, va celebrar-se a les dotze del migdia d'ahir, una important reunió del Consell Executiu del Partit.

Esquerra Republicana havia fet suggeriments als diferents delegats de les comarques, relacionats amb el moment revolucionari que viu Catalunya. Suggeriments que aquests delegats hauran cregut convenient que arribessin a coneixement del Directori del Partit. El Comitè Executiu celebrà aquesta reunió, a la qual, donada la importància dels assumptes a tractar, hi assistí l'honorable President de la Generalitat per creure convenient i necessària la seva intervenció.

Al local de la Plaça Macià, es reuniren, el senyor Lluís Companys, el cap del Govern de Catalunya, senyor Joan Casanoves, els consellers senyors Gassol i Roure, i altres membres del Comitè Executiu del Partit.

Prop de les dues de la tarda, en acabar-se la reunió, els periodistes que havien acudit al Secretariat d'Esquerra, tingueren oportunitat de saludar el senyor Lluís Companys.

El senyor Companys...

Interrogat pels reporters, el senyor Companys s'expressà així:

—No res, senyors; el Directori del Partit s'ha reunit per tal d'estudiar detingudament tots els problemes plantejats en relació amb el moment actual. Després d'un examen detingut d'aquests, el Directori ha confirmat la seva adhesió al President de la Generalitat.

—Us heu ocupat també de la crisi o de la nova estructuració del Govern? —preguntà un reporter.

—Ja us he dit —contestà el senyor Companys— que hem estudiat tots els problemes pendents i penso que el senyor Casanoves us dirà alguna cosa.

El senyor Casanoves...

Els reporters s'acomiadaren del President Companys i tornaren al local, on varen poder saludar el President del Consell, senyor Casanoves, el qual els digué:

—L'Esquerra Republicana, com tots els partits i totes les organitzacions, ha tingut un canvi d'impressions sobre la situació política actual.

—I res més?

—El Directori ha ofert tota mena de facilitats al senyor President de la Generalitat per tal que resolgué els problemes plantejats.

—I de la crisi?

—Això és qüestió únicament i exclusivament del President.

El senyor Casanoves s'acomiadà

L'aviació ha protegit l'avanç de les forces republicanes

Desmoralització de les forces rebels i manca d'aliments a Osca

Comunicat del conseller de Defensa a S. E. el President de Catalunya:

«La nostra aviació ha bombardejat tot el front, tot protegint l'avanç de les nostres columnes.

Als nostres rengles s'han passat tropes enemigues, que han manifestat la desmoralització que existeix a Osca i la manca d'aliments. Sense cap més novetat.»

UNA BRANCA DEL SOCIALISME FRANCES ES PRONUNCIARÀ CONTRA L'ESTRICTA NEUTRALITAT PRECONITZADA PEL GOVERN BLUM

París, 25. — Per a molt aviat s'anuncia la reunió del Consell nacional ordinari del Partit Socialista S. F. I. O.

Entre altres temes, es tractarà de l'organització del Partit i de diversos problemes de caràcter polític interior i exterior, i principalment l'actitud del Partit davant la situació d'Espanya. També es tractarà de l'actitud d'oposició contra la política d'estricta neutralitat adoptada pel Govern Blum i que sustenta una part molt important del Partit Socialista.

Entre altres temes, es tractarà de l'organització del Partit i de diversos problemes de caràcter polític interior i exterior, i principalment l'actitud del Partit davant la situació d'Espanya. També es tractarà de l'actitud d'oposició contra la política d'estricta neutralitat adoptada pel Govern Blum i que sustenta una part molt important del Partit Socialista.

L'auxili—en part descarat i en part hipòcrita—de certes potències estrangeres als rebels espanyols, ha produït en el curs de les operacions de guerra alguns contratemps que més val declarar. Hi ha hagut la pèrdua d'Irun i Donostia, i l'avanç de l'enemic per la conca del riu Teix, en la direcció de Toledo i Madrid. En altres sectors hi ha hagut una relativa estabilització de les respectives situacions, una mena d'encallada.

Aquests esdeveniments, que han fet perdre algun temps i algun terreny a les forces populars, no han arribat, però, a tenir l'abast que els facciosos i llurs protectors n'esperaven. Uns i altres es creien sens dubte que amb l'abundant i excel·lent material bèl·lic facilitat de fora, l'exèrcit rebel, format a base de rifenys i legionaris, esclafaria en molt poques setmanes les milícies republicanes i obreres, conquistaria tota la llenca nord de la Península i s'apoderaria de Madrid. Després, projectaven de llançar-se a un furios atac en el front aragonès, per tal de trencar-lo i desembocar com una riuada de foc damunt Catalunya.

Tals eren els propòsits de l'enemic, expressats pels generals facciosos. I Mola, que passa per ésser el més intel·ligent de tots—o el menys inintelligent—va anunciar la ràpida i definitiva victòria que amb un gran moviment d'ofensiva havien d'obtenir.

Si les esperances eren vastes, els resultats aconseguits per ells han estat esquifits. Entre els

Al front de Talavera - S. Olalla s'ha demostrat, segons "El Socialista", una capacitat i un coratge que són un auguri de la victòria definitiva

Madrid, 25. — El cronista de guerra d'«El Socialista» al front de Talavera-Santa Olalla, diu, en la seva crònica d'ahir, que el combat en aquest front venia imposat per una realitat de lluites estratègiques i per un imperatiu d'organització. Ambdues coses ja estan resoltes.

En altres combats haguérem de sentir, en alguns moments, intensa emoció. Però a ben seure que cap no fou tan viva com la que experimentarem ahir en aquest sector en advertir, no el braç, sinó la precisió, l'astúcia dels nostres valents milicians en iniciar la conquesta dels objectius assenyalats pel comandament. Aconseguir aquests objectius significava un avanç a fons d'alguns quilòmetres, cosa que requeria una capacitat de maniobra que només pot aconseguir-se sotmetent-se durant tot el combat a una disciplina tènica.

Dues columnes cooperaren en l'acció: una de front a l'objectiu proposat, un poble; l'altra, que atacà pel flanc dret l'enemic, aprofità la seva curta estada al poble per a situar en posicions dominants la seva base de foc.

Els nostres milicians, a còpia de valor i capacitat, saberen causar la desmoralització als rengles de l'enemic.

L'aviació també prengué part en aquest combat i obligà els que defensaven l'esmentat poble a fugir a la desbandada. Fou llavors quan les nostres dues columnes iniciaren l'acció i aconseguiren vèncer la resistència mantinguda per a cooperar amb les màquines, morters i metralladores.

Durant tot el combat, que s'inicià molt de matí i acabà amb ple èxit a mitja tarda, els elements que inte-

graven les columnes afirmaren una vegada més una capacitat i un coratge en el combat que és un auguri de la victòria definitiva.

Madrid, 25. — La impressió a última hora de la tarda era...

Al sector de Talavera sembla que continua l'atac violent dels lleials a Maqueda, la qual població, si no ha caigut està pròxima a caure a poder dels lleials. L'enemic oposa en dita plaça forta resistència per ésser una posició de gran importància estratègica que podria tallar-los importants comunicacions. Alguns atribueixen la ràpida retirada dels sublevats a un pla militar de gran envergadura, però sembla que la realitat és que havent sortit des de l'atac que inicià el mes passat a Extremadura amb 15.000 homes, ha tingut necessitat d'èsser delantant dels efectius a les posicions que anava ocupant i que ara es troba únicament amb set o vuit mil homes que davant el furios atac dels lleials fugen a la desbandada abandonant bastant material.

Ara sembla que l'alt comandament tallarà la comunicació Maqueda-Torrijos-Talavera, i així deixará entre dos focs les columnes rebels, i a més en perillosa situació les forces faccioses de Talavera, degut a la creixuda del riu Alberche ocasionada per l'allicament de les portes dels alts del mateix nom rellitzat pel Govern lleial. Aquestes columnes rebels han perdut, arrosegat pel corrent, gran quantitat de material.

La represa necessària

contratemps soferts per les forces lleials, no n'hi ha hagut cap de greu i molt menys d'irreparable. I, per altra banda, l'experiència de les darreres setmanes haurà servit de molt als governants, i als combatents de la República.

Es pot dir, doncs, que fins ara el pla de conjunt dels rebels ha fracassat.

***

Tot indica que ens trobem en el moment—el moment militar i el moment psicològic—de la represa de la iniciativa per part de les forces populars. Cal una embranzida nova, tan entusiasta com la dels primers dies de la lluita. Cal tornar, no sols a l'ofensiva general, ans encara a l'esperit d'ofensiva, que és allò que dóna l'èxit en les batalles i fa guanyar finalment les guerres.

Heus ací la represa necessària. Si per a fer-la més forta, més sòlida i més intensa s'ha de modificar l'estructura i la composició dels òrgans polítics i administratius, no havem de vacillar a fer-ho. Ultra l'interès de la victòria final, hi ha un interès immediat a obtenir un tomb favorable a la marxa de les operacions. ¿Per ventura no s'endeuina que una de les principals causes de l'actitud esquerra o freda de certs elements estrangers davant l'aliança popular, és la poca confiança que tenen en el seu triomf? Que vingui ben aviat el tomb favorable, i ja veurem com les cares llargues de certs governants i diplomàtics es transformen en amables cares somrients.

A. ROVIRA I VIRGILI

ESpanya a la S. DE N.

El ministre d'Estat del Govern de la República, senyor Alvarez del Vayo sortint del Palau de la Societat de Nacions. El senyor Alvarez del Vayo acaba de denunciar la infracció dels convenis internacionals de seguretat per part dels Estats feixistes en la sublevació militar espanyola (Foto. Keystone)

Primer, guanyar la guerra!

GENERALITAT DE CATALUNYA.

ESTIGUE A COMPLIMENTAR EL PRESIDENT COMPANYYS UNA COMISSIO FRANCESA -- ELS MUSEUS DEL POBLE SON ENRIQUITS AMB EXEMPLARS D'ESCOLA ARAGONESA

Els periodistes que fan informació al Palau de la Generalitat foren rebuts amb molta cordialitat pel secretari particular del President, senyor Piquet, el qual manifestà als reporters que el senyor Lluís Companys havia sortit a donar un passeig per la ciutat, i que en aquells moments encara no havia tornat al Palau, per la qual cosa no hi havia notícies.

El president de la Creu Roja Espanyola a la Generalitat

Ahí al migdia estigué a la Generalitat per tal de complimentar l'honorable President, els senyors Georges Rives, secretari general del Comitè Departamental del Front Popular francès; Jean Desoues, secretari de l'alcalde de Perpinyà; André Marizet, alcalde de Boulogne-Villancourt i senador del Sena. Acompanyava les esmentades personalitats la senyoreta Maria Dolores Bargallo.

En absència del senyor Companys, rebé la Comissió francesa el secretari de S. E., senyor Piquet. També ha estat a la Presidència el senyor Ricard Burguete, tinent general i president de la Creu Roja Espanyola.

A la Presidència del Consell

El cap de Govern senyor Joan Casanoves, estigué ahir al matí al seu despatx del Palau del Parlament. Prop de les dotze sortí en automòbil, sense que el seu secretari pogués precisar als periodistes el lloc on el president del Consell s'havia dirigit.

Per aquest motiu no es produïren notícies a aquell centre.

Aportacions artístiques d'Aragó als Museus de Catalunya

Procedent d'alguns pobles aragonesos, recentment alliberats per les forces lleials, s'han rebut al Servei del Patrimoni Artístic de Catalunya, unes pintures de gran interès.

L'escultor Apelles Penosa, del P. S. U. O., les ha conduïdes fins a Barcelona, salvant-les així, d'un perill imminent. Aviat serà possible

admirar-les —després d'haver reconstruït i refet les que ho necessiten—, als Museus del poble. Les obres són les següents:

Fragments d'un retaule de l'escola de Jaume Ferrer (segle XV), procedent de la parroquia de La Naja; retaule major de l'església de Grañén, obra aragonesa de primers del segle XVI; fragment d'un retaule aragones del segle XV, de Tardienta i una bona col·lecció de rajoles aragoneses del segle XVI, procedent de l'esmentat poble de La Naja.

Als Comités de La Naja i de Grañén que han cedit a la Generalitat aquestes obres d'art —aportació valuosíssima de l'escola aragonesa—, el Museu de Catalunya, el conseller de Cultura els ha fet lliurar pel Servei de Biblioteques, dos lots importants de llibres per als hospitals i per als que lluiten al front.

Per a les víctimes

El conseller de Sanitat del Govern de la Generalitat ha rebut del Comitè antifeixista de Torres de Segre, un donat de 40 pessetes, destinat a les víctimes, forats en la lluita contra els facciosos.

Els sis-cents infants aragonesos acollits a Catalunya

Procedents dels pobles del front d'Aragó, varen arribar a la nostra ciutat 600 infants. La Confederació Nacional del Treball es va fer càrrec dels esmentats infants per a procurar-los l' allotjament i assegurar-los que fossin especialment atesos.

Aquest migdia han estat al despatx del conseller de Cultura, el director d'Assistència social Josep Teresa Boix, i els membres del Sindicat de Professionals Liberals Joan Puig i Elies i Joan Fàbregas, els quals han sortit amb el conseller a visitar han edificis que, per haver estat destinats, la anteriorment, a Institucions o Colònies escolars, reuneixen totes les condicions ideals.

Entre Barcelona i alguns edificis de Catalunya que havien estat a habilitats per a Colònies, seran distribuïts, de seguida, aquests 600 infants que acull Catalunya.

Patents d'automòbils

La Secció de Recaptacions de Contribucions i Imposos de la Ge-

neralitat de Catalunya, fa públic que, durant la primera quinzena d'octubre vinent, es cobirà, en període voluntari, la Patent Nacional de circulació d'automòbils corresponent al quart trimestre del 1938 de la classe B. (taxis i Tinenques del segon semestre d'engany).

El dia 15 d'octubre acabarà el cobrament voluntari, i aquest quedarà suspès durant els dies 16 al 20 del mateix mes. Les Patents no satisfetes incorreran en el recarreg del 20 del 100, el qual serà reduït al 10 per 100 si el pagament és efectuat durant els dies 21 al 31 del mateix mes.

Els contribuents que estan obligats a proveir-se de l'esmentada Patent Nacional i de Tinenques, hauran d'efectuar-ho a les respectives oficines receptoras, que per a la capital i pobles agregats són instal·lades al carrer d'Aribau, núm. 230 i als pobles a la capitalitat de llur zona respectiva.

El «Diari Oficial»

En la seva edició d'ahir, el diari oficial de la Generalitat, publica, entre altres, les següents disposicions:

Justícia. — Ordre aclarint alguna de les normes contingudes en el Decret del 2 del mes corrent relatiu a la formalització de protestes d'efectes comercials.

Ordre en virtut de la qual la Generalitat ocuparà el primer pis, primera porta, de la casa núm. 61 del Passeig de Gràcia, de Barcelona, el qual serà destinat al servei del Patronat Català de Protecció a la Dona.

Cultura. — Ordre convocant uns concursos per a la provisió de places de Directora d'Auxiliars de diverses Biblioteques Populars de Catalunya.

Obres Públiques. — Ordre donant de baixa del servei el Peó caminer adscrit a la Demarcació de Lleida, Ramon Caelles i Espartero.

Economia i Serveis Públics. — Ordre admetent la renúncia que del càrrec de Delegat interí de la Generalitat en la indústria del Plom a Catalunya ha presentat el senyor Benito, i nomenant Delegat interverint en aquella indústria l'enginyer Eduard Barba i Gosé.

Agricultura i Previsió. — Ordre procedint a la intervenció de la Junta regional de Ramaders de Catalunya i nomenant-ne Delegat el senyor Josep M. Lladó i Marsal.

la humanitat

LA JUSTICIA POPULAR

Dos ex-tinents de la caserna de Pedralbes i un de Seguretat foren jutjats per la seva actuació el dia 19 de juliol, i condemnats a la pena de mort

QUI SON ELS PROCESATS

Els tres ex-tinents que comparegueren ahir a bord del vaixell «Uruquay» davant el Tribunal Popular per a respondre de la seva traïció al poble i al Govern que havia posat en els seus comandaments, foren Artur Götterredona Castellanos, Josep González Fleitas i Eduard Sanfeliu Muñoz. Dos d'ells, d'infanteria de Pedralbes; el tercer, de Seguretat.

EL QUE DECLAREN

Segons Götterredona i González Fleitas, sortiren per ordre del comandant, amb la Companyia de Ruiz Hernández. Aquesta Companyia, com és sabut, anà a la Plaça de Catalunya, pels carrers d'Urgell i Cortès. Pel trajecte es produïren incidents d'importància, especialment a la Plaça de la Universitat i al camí de Ràmba de Catalunya - Cortès.

Götterredona afirma que no mancava una força independent i que no va ordenar fer contra ningú. Estigué a la Plaça de Catalunya, a la part alta — i després al Casino Militar, on s'encaressa del servei de cuina. González Fleitas diu que tampoc no mancava força ni ordenà disparar, puix que anava amb la companyia en qualitat d'agent d'enllaç. Va refusar-se a l'Hotel Colom en el moment de produir-se el tiroteig.

L'altre processat, Eduard Sanfeliu Muñoz, era tinent de Seguretat. Explica que la matinada del 19 de juliol estava dormint a casa seva, situada al carrer de Balmes. Senti que passaven forces de l'exèrcit. Va al·lugar-se del lli, i vestit d'uniforme, anà al carrer. Fugint a un guàrdia el que posseïa. Li ho explicà. Sanfeliu decidí presentar-se a la Comissaria d'Ordre Públic. Però no assegurà «O, sig va impedir-li-ho».

I es refugià a l'Hotel Colom. Sembla, però, que la veritat és que Sanfeliu s'incorporà per pròpia voluntat, a la tropa sublevada i que col·laborà en la seva acció contra les forces lleials.

POCS TESTIMONIS; MOLTES DONES FAVORABLES A SANFELIU

Només hi ha tres testimonis del fiscal. Són tres sergents d'infanteria. No diuen res d'interès.

Testimoni de les defenses. L'ex-tinent Espallargues respon del republicanisme de González Fleitas, Creu en la innocència dels tinent i diu que eren els capitans els qui duïen la veu cantant en la famosa reunió de la cambra d'estendard de la caserna, a conseqüència de la qual quedaren detinguts el general Sanfeliu i el declarant.

Júlia David, Magdalena Alfaro i un agent de policia declaren a favor de Götterredona.

Segueix la desfiliada de dones: Maria Juárez, Maria Serrano, Antonia Farré... Totes declaren a favor de l'ex-tinent Sanfeliu.

EL FISCAL MODIFICA LES CONCLUSIONS

Es suspengué la sessió perquè el fiscal pugui modificar les conclusions. La una és: «reaprengue l'acte». El fiscal qualifica el delicte de rebel·lió militar, previst en l'article 237 del Codi de Justícia Militar i penat en el següent, circumstància primera.

Les defenses demanen la lliure absolució dels seus patrocinats.

Notes del Consell d'Economia

El subministre de materials de construcció

Havent arribat a la Secció de Construcció del Consell d'Economia de Catalunya diverses reclamacions en el sentit que per part de les casernes subministradores de materials i articles per a la construcció, no es compleix el que disposen els Decrets del Govern de la Generalitat, publicats en els Diaris Oficials del dia 12 i 26 d'agost, referents a preus i terminis, es crida l'atenció de tots els afectats per tal que acatin així als acords que aleshores s'observaren.

LA PRODUCCIO DE FÈCULES I DEXTRINES

La Secció de Producció Química del Consell d'Economia davant la necessitat imperiosa de fer arribar a un mínim la importació de productes estrangers ha procedit per mitjà dels Serveis d'Indústria, a l'estudi dels substituts que es poden produir al país.

Un dels primers productes estudiats han estat les fècules i dextrines. Dels anàlisis practicats es dedueix que la fècula i la dextrina de manioc que es produeix actualment a Catalunya, substitueixen perfectament els mateixos productes derivats de la patata fins ara usats, i s'eviten així importacions molt oneroses per a l'economia catalana.

Per tant aquesta Conselleria recomana amb tot interès als industrials que treballen amb fècules i dextrines utilitzar les de manioc produïdes a Catalunya de preferència a les de patata importades de l'estranger.

TRETZE USURERS DETINGUTS

NO ES VOLIEN PRESENTAR DAVANT EL TRIBUNAL

Pel cap de l'Oficina Jurídica ha estat ordenada la detenció de tretze usurers que van ésser cridats per l'esmentada Oficina per tal de respondre de diverses reclamacions, i els quals no s'han dignat presentar-se, creient tal vegada que aquesta

L'INFORME DEL FISCAL

El fiscal informa. Discurs eloqüent i dens de contingut. Destaca, en primer terme, la reunió de la cambra d'estendards de la caserna. Allà — diu — una vintena d'oficials d'infanteria decidiren, després d'una escena violenta, llançar-se al carrer contra la República. El general i el coronel s'hi oposaren. Foren detinguts. És evident, doncs, que els oficials coneixien a la perfecció el significat del moviment. I que sortiren al carrer. Entre ells, Götterredona i González Fleitas.

Anàlitzat la intervenció dels processats. Assegura que els dos ex-tinents d'infanteria, un cop al carrer, i sobretot a la Plaça de Catalunya, van fer foc contra els lleials.

Sanfeliu ingressà, l'octubre del 1934, a Seguretat. Destinat, el juny del 1935, a Ovidio, com a oficial d'infanteria, a Larraix. La matinada del 19 de juliol, trobant-se a casa seva, advertí moviment de tropa. Sortí vestit —sense tenir-hi dir— amb l'uniforme de Seguretat. S'incorporà als rebels, sense moure's fins a ésser detingut la tarda del diumenge. És a dir, no es presentà a l'autoritat legítima a desgrat de tenir temps suficient.

Demana un veredict de culpabilitat. Seguidament es suspengué la sessió per tal de dinar.

LES DEFENSES DEMANEN L'ABSOLUCIO

A les quatre continua la sessió. Els defensors informen a favor dels seus patrocinats. Afirment que Götterredona i González Fleitas actuaren

EL TRIBUNAL POPULAR

Es imposada a un ex-tinent de cavalleria l'última pena

A les cinc de la tarda d'ahir començà a treballar un altre jutge contra l'ex-tinent del regiment de cavalleria de Montesa, Josep Gonaig Quintana.

L'apuntament és el mateix que es llegí en l'anterior judici. Seguidament es passà a l'interrogatori del processat, el qual manifestà que sortí de la caserna al comandament d'una bateria pertanyent a una de les seccions que estaven sota el comandament del capità Gispert. Afirma que si bé tenia comandament, no podia donar ordres, ja que aquestes havien d'emmanar directament del capità que era el que les podia donar.

Explica la sortida de la caserna, que fou a les quatre de la matinada. Acompanyat a la Plaça de la Universitat, on un capità distribuï la força de la manera ja coneguda. Afirma que ell no donà cap ordre de fer foc, entre altres raons, segons ell, per no tenir comandament.

A continuació declaren diversos testimonis proposats pel fiscal.

El fiscal presenta les seves conclusions, segons les quals el processat, com a autor d'un delicte de rebel·lió militar amb comandament de forces, i així ho diu, està comprès en els articles 237 i 238 del Codi Militar. (Pena de mort).

El defensor presenta les seves

conclusions i considera innocent el seu defensor.

El fiscal pronuncia el seu informe i posa de manifest que l'ex-capità Giber de la Cuesta tenia el comandament, però de la secció de la bateria n'estava encarregat el processat.

Digué que el processat ordenà fer foc i causà baixes a les forces lleials. Acaba demanant un veredict de culpabilitat.

El defensor pronuncia el seu informe fent referència al comandament de l'apuntament, que estava compromesa una part de la guarnició de Barcelona, però en canvi no esmenta el seu patrici. Acaba demanant un veredict d'indultabilitat.

A instàncies del president declara el processat, el qual manifesta que ell no ordenà pas fer foc i que l'agressió a les forces lleials fou causada pel carrer de Pelayó.

El jurat es retirà a deliberar i després d'uns cinc minuts dictà un veredict d'acord amb la petició fiscal, és a dir, com a autor d'un delicte de rebel·lió amb comandament de forces.

Després de retirar-se el processat, el fiscal demana per a aquest la pena de mort, que és la que dicta el tribunal de dret. Pena que el jurat troba justa.

LA SENTENCIA

El president ordenà als processats que es retirassin, i el fiscal, en vista del veredict, demanà al Tribunal de Dret que imposés la pena de mort i la indemnització de cent mil pessetes a cada un d'ells.

Aquesta és la sentència que es dicta i que el jurat, prèvia pregunta, la troba conforme.

Els familiars dels soldats de l'Africa...

que arran del reportatge del nostre estimat company Joaquim Vila-Bisa ens escrivien demanant-nos l'adreça dels dos fugitius als quals es referia el company Vila per saber notícies de familiars seus, poden dirigir-se als esmentats soldats que resideixen a Sant Vicenç de Castell.

EL PROBLEMA DE L'HABITACIO

Del Comissariat de la Vivenda hem rebut la següent nota:

«El redactor de «El Dia Gràfic», Francesc Aguirre, ha publicat un interessant article referent al problema de l'habitatge, del qual a la Comissaria de la Vivenda, interessa pel moment recollir un aspecte, el més peremptori de tots els que en ell es tracten.

El senyor Aguirre proposa que periòdicament es faci pública una relació dels pisos deslogats per a coneixement del públic.

La Comissaria de la Vivenda en acollir aquesta iniciativa i tenint en estudi la seva realització, de moment vol comunicar al públic que en les seves oficines (Plaça de Catalunya, 9, 2n. 2.), té una secció destinada a aquest fi, en la qual s'entendran totes quantes consultes es formulin.

A l'objecte de coordinar degudament aquest important servei, la Comissaria de la Vivenda recorda novament als propietaris l'obligació que tenen de posar a conèixer d'aquesta tots els pisos que quedin deslogats.

TEATRE

Avui, nit, varietats, al Tivoli

Al Tivoli comença avui una nova modalitat de l'espectacle. Tarda, a les cinc, tots els dies actuarà la gran companyia d'òpera encapçalada per l'hipòlit Lázaro i l'Español. A la nit, totes les nits a les deu, desfilaran per la millor escena barcelonina els millors conjunts de varietats.

Al primer programa figura «Demons Jazz», l'orquestrina inimitable de l'etern ritme de festa amb La Cabello, la creadora de la cançó «L'últim de la guarnició». Pepe Hurtado, «los Gavalleros Sevillanos», la revelació última de les varietats alternant amb Emma Marques, la mestra de dansarines. «Las Hermanas Gómez», sis artistes enclopèiques; «Derkas», el bariton de les cançons mexicanes; Consuelito Heredia, la creadora del tango, seguides del bambú aeri «Rays», Nuto i Rubio, Chelo i Charles i els humoristes-estrelles Robert, Font i Vernoff fan un magnífic programa que emplenarà la sala del coliseum del carrer de Casp.

Per tal d'evitar confusions repetirem: Totes les nits al Tivoli «Varietats». Totes les tardes al Tivoli, Opera. I, els dos programes, de primer ordre.

Festival a benefici de les Milícies

Organitzat per la penya «De la millora», tindrà lloc, demà diumenge, un festival a profit de les Milícies Antifeixistes.

L'acte s'efectuarà al Teatre Zorrilla (Menéndez Pelayo, 26) i es posarà en escena l'obra de Santiago Rossinyol, «L'hereu Escampat». En els entractes actuarà el rapsoda Enric Calvet, i clourà la representació un lliut ball de societat, a càrrec de l'orquestrina de l'Associació Musical «Espania» (U. G. T.), «Ferrandis».

«La filla de ningu»

El degà Joaquim Montero ha revolucionat l'escena del Gran Teatre Espanyol. Seguint la tradició de la seva vida ha trobat una veritable novel·la barcelonina «L'últim de la guarnició», dutes per l'aurora de la vida fins acabar en la llum gloriosa dels dies de revolta.

«La filla de ningu» és digna successora de «La Bordia i, al partit alegre de la sala del Tivoli, ocuparà el lloc del «drama popular» que sempre ha tingut tanta acceptació durant tota la història del simpàtic teatre.

«Tosca», per Hipòlit Lázaro

El cantor del poble, l'hipòlit Lázaro, oferirà una audició de Tosca, en funció de tarda. Tots els aficionats a l'art líric ja saben com canta Lázaro «L'Adieu a la Vida». No és pas difícil anunciar un ple al Tivoli. Després de «Tosca» i recordant una tradició, com a complement de programa es posarà en escena el ballet «La dansa de les hores», de «La Gioconda», pel cos de ball del Tivoli. Aquesta innovació ens sembla un encert que serà apreciat pel públic.

«La Brigada Blava»

Els que han pogut veure els assaigs de la Brigada Blava afirmen que l'enric Casanova ha tornat a endevinar l'obra de públic. La companyia Vila-Davi, en estudiar-la, ha posat tota la fe que mereix l'autor de «Miss-Thery». I és que, l'enric Casanova no aspira a la glòria literària. No té prou d'«ass» home de teatre que amb els seus trets, idees i treça pot idear la xarxa invisible que atrau el públic, el lliga al carrer i el du fins a la sala del teatre. Illustre d'un èxit popular en l'estrena d'avui.

«La Brigada Blava»

Els que han pogut veure els assaigs de la Brigada Blava afirmen que l'enric Casanova ha tornat a endevinar l'obra de públic. La companyia Vila-Davi, en estudiar-la, ha posat tota la fe que mereix l'autor de «Miss-Thery». I és que, l'enric Casanova no aspira a la glòria literària. No té prou d'«ass» home de teatre que amb els seus trets, idees i treça pot idear la xarxa invisible que atrau el públic, el lliga al carrer i el du fins a la sala del teatre. Illustre d'un èxit popular en l'estrena d'avui.

«La Brigada Blava»

Els que han pogut veure els assaigs de la Brigada Blava afirmen que l'enric Casanova ha tornat a endevinar l'obra de públic. La companyia Vila-Davi, en estudiar-la, ha posat tota la fe que mereix l'autor de «Miss-Thery». I és que, l'enric Casanova no aspira a la glòria literària. No té prou d'«ass» home de teatre que amb els seus trets, idees i treça pot idear la xarxa invisible que atrau el públic, el lliga al carrer i el du fins a la sala del teatre. Illustre d'un èxit popular en l'estrena d'avui.

Per a les víctimes del feixisme

Subscripció de LA HUMANITAT

Pessetes			
Suma anterior	35.251'55		
Dependència de la Unió de Cooperadors (Succursal núm. 9)	38'		
Recaptació de la festa popular organitzada el 20 del ct. mes pel Comitè Antifeixista de VALL- GORGUINA	500'		
Família Divi	25'		
Lari Rodisi	25'		
Família Musté	25'		

...ular organizada el 20 del ct. mes por Comité Antifexista de VALL- GORGUINA	500'—		
Familia Divi	25'—		
Lari Rodis	5'—		
Familia Musté	25'—		

Diu "Mundo Obrero":

"El fusil es el mejor amigo del combatiente. El fusil no se abandona jamás. Al fusil se le cuida con esmero, se le tiene siempre en condiciones de ser útil, limpio y

DEMOCRACIA O FEIXISME!

Alvarez del Vayo ha denunciat davant la S. de N. la violació del Pacte de no intervenció

"Tot el món té la convicció que els rebels espanyols disposen d'un modern material de guerra facilitat per potències estrangeres", ha dit el ministre d'Estat espanyol

Ginebra, 25. — El ministre d'Estat espanyol, senyor del Vayo, ha declarat, davant de la Societat de Nacions, que Espanya continua interessant-se en l'obra comuna que s'efectua a Ginebra, puix que la República espanyola té una obligació moral, que es va imposar en fer constar la seva fe en l'organisme ginebrí, quan les Corts elaboraren la Constitució.

L'orador afegeix: «Sabem que hem de resoldre els nostres problemes inferiors sense l'ajut de ningú. El Govern, sostingut per la immensa majoria del poble espanyol, té la certesa de la seva victòria. Aquesta victòria és l'única possibilitat a Espanya perquè no es perpetuï indefinidament les lluites, el trisme de les quals es, segons els rebels, l'extrem dels milions d'espanyols disposats a morir abans que sotmetre's a un règim d'indignitat humana, règim, per altra part, incapaç de sostenir-se mentre a Espanya resti un home amb l'anys de viure lliure».

La sort de la lluita estaria ja decidida si, per raons ja indicades, el poble espanyol no s'hagués vist obligat a fer front a una altra agressió de gran abast.

Tot el món té la convicció, provada amb documents irrefutables, que els rebels disposen d'un material modern per a fer la guerra, facilitat per potències estrangeres.

Cada defensor espanyol de la República i de la llibertat, en caure en el front sota el foc d'aquestes armes importades de la manera més

cinica i en nombre respectable, a despit de l'acord de no intervenció, constitueix una prova irrefutable del crim que es comet contra el poble espanyol.

Però per a demostrar d'una manera concloent quin dels beligerants a Espanya està al costat de la pau o de la guerra, per a saber: quins són els qui esperen guanyar inhumans d'una activitat perturbadora a Europa i els que estan decidits a portar a cap una política constructiva conforme als ideals que inspirava la Societat de Nacions, no es inoportú establir certes relacions entre l'agressió adreçada contra la democràcia interior del nostre país i la intenció més ambiciosa de pertorbar la pau del món.

Convé no oblidar que la rebel·lió militar començà en un territori confiat a la protecció d'Espanya en virtut d'uns compromisos internacionals, a pertorbació de les convencions internacionals no es pot fer per temor a la imprudència de perillosa.

El senyor del Vayo ha acabat dient que en aquestes condicions el Govern democràtic espanyol lluita no solament per la seguretat i per la pau interior, sinó també per la seguretat de tots els altres pobles del món.

A continuació l'Assemblea ha estat per a demanar la continuació de la sessió. Aquesta tarda a quatre de cinc tindrà lloc el Consell de la Societat de Nacions, el qual s'ocuparà dels afers de Danzic.

L'ASSEMBLEA DE GINEBRA HA ESCOLLIT EL DISCURS DEL MINISTRE ESPANYOL AMB TOTA ATENCIÓ I PROFUND RESPECTE

Ginebra. — (Servet especial de «Folius»). — La sessió de l'Assemblea d'avui al matí, en la qual el ministre d'Estat espanyol, senyor Alvarez del Vayo, exposà els punts de vista del govern legítim de la República, ha tingut extraordinària importància.

Solament feren ús de la paraula en aquesta segona sessió, Mr. Eden, ministre de negocis estrangers de la Gran Bretanya, i el senyor Alvarez del Vayo. Aquest paria durant quaranta minuts.

Amb tot gènere de raonaments i en un parlament ple de mesura, exposà la situació del govern de la República espanyola davant la rebel·lió militar.

Atacà el senyor Alvarez del Vayo l'acord de no intervenció i raonà els seus punts de vista amb gran deteniment i precisió.

L'Assemblea escoltà el parlament del ministre d'Estat espanyol amb la major atenció i respecte.

En acabar el senyor Alvarez del Vayo la seva intervenció, nombrosos representants acudiren a felicitar-lo i estrenyir-li la mà. Després del parlament del senyor Alvarez del Vayo, diversos membres de la delegació, que es mostraven indecisos pel que es refereix a la causa del govern legítim de la República s'ha tret la impressió, segons les dades que hem pogut obtenir, que llur actitud no pot ésser més favorable per al govern democràtic d'Espanya.

Més de cent mil obrers de la U. R. S. S., aplegats en magne comici, proclamen llur fraternal solidaritat amb la democràcia espanyola

Moscou, 25. — Una immensa multitud ompli l'Estadi Dynamo. Centenars de tramies, camions i automòbils plens de persones entusiastes es dirigien a l'esmentat estadi donant visques a l'heroic poble espanyol.

Es tractava d'un miting consagrat als esdeveniments d'Espanya i organitzat pel Comitè Central dels Sindicats Obrers de la Construcció, la Metal·lúrgia, i ferroviaris i la Indústria cotonera. En total hi havia a l'estadi més de cent mil persones.

Feren ús de la paraula el secretari del Consell Central de Sindicats de la U. R. S. S., Schvenik; el vocal del diu Consell, Nicolaeve; el famós aviador Molokov, l'acadèmic Keller, etc.

L'acte transcorregué enmig d'una atmosfera d'extraordinària i fraternal solidaritat dels treballadors amb la democràcia espanyola.

Entre aplaudiments generals s'envià un missatge al President de la República espanyola, senyor Azana, i al cap del Govern espanyol, senyor Largo Caballero.

Tot el proletariat del món al costat dels antifeixistes espanyols

Els obrers alemanys i austríacs ens trameten un missatge de solidaritat

Moscou, 25. — Prop de dos milions d'obers alemanys camperols, ciutadans de la Unió Soviètica, han enviat per mitjà de la redacció de la «Gasetta Central Alemana», de Moscou, un missatge al poble espanyol en el qual declaren que hi ha una altra Alemanya que la de Hitler i que s'identifica amb el poble espanyol, la lluita del qual és també la seva. Aquesta Alemanya és la veu veritable del poble alemany sotmès pel feixisme.

Els alemanys de la U. R. S. S., compartint l'interès de la dona russa. Així mateix, els nens de l'escola alemanya de Moscou envien als nens espanyols una salutació i no solament salutacions, sinó diners i queviures.

Les dones dels treballadors austríacs que sortiren d'aquella nació després de la insurrecció del 12 d'octubre del 1934 i que es troben a la Unió Soviètica, s'han solidaritzat també amb aquesta acció de simpatia i ajut als lluitadors espanyols i desitgen adoptar fills de milicians caiguts per la llibertat.

Willy Eiden, un conegut escriptor revolucionari alemany que a romans molt temps en un camp de concentració de Hitler, i que ha fet el major llibre que es coneix sobre camps de concentració, ha escrit a un amic de la columna Mangada i li diu que totes les nits, quan es dona la informació de ràdio des d'Espanya, estenen els mapes i segueixen les seves notícies sobre cada combat. «Ja coneixem bé — afegeix — els recons de la teva pàtria i, encara que els som absolutament optimistes, patim tots de la malaltia espanyola. Bada i tu i tu ens fan sofrir dolorosament, però crec que nosaltres vengem. Ja veus que tots ens identifiquem amb vosaltres, a pesar dels deu mil quilòmetres que ens separen».

EL POBLE RUS POT ESTAR SEGUER QUE NINGU ANIRÀ A PERTORBAR LA SEVA GRAN OBRA SOCIALISTA

Moscou, 25. — Amb motiu d'una desfilada de tropes que s'ha celebrat al districte de Moscou, el mariscal Vorosilov ha pronunciat un important discurs, concebut en tons veritablement categòrics i afirmant que l'exèrcit soviètic està suficientment preparat per a fer front en un futur immediat a l'agressió de qualsevol enemic que l'ataqui d'on vulgui.

Ha afegit que l'exèrcit soviètic està a un nivell tan elevat de preparació tècnica i disciplinària, que els obrers i els camperols russos poden tenir la seguretat que ningú no podrà anar a pertorbar la llur gran obra socialista.

El secretari de la C. G. T. francesa ha pronunciat un interessant discurs

«Si volguéssim l'expropiació ho diríem amb tota claredat»

Paris, 25. — Aquest matí ha iniciat les seves deliberacions el Comitè Nacional de la Confederació General del Treball, el president de la qual, senyor Jouhaux, ha pronunciat un discurs en el qual ha posat en relleu que els procediments de discussió excessivament perllongats provoquen l'exasperació de les masses, afegeix:

«Si s'ha parlat de sovietització, si volguéssim l'expropiació, ho diríem clarament. És veritat que hem vingut a pregonar les nacionalitzacions, i continuem fent-ho, però hem d'esperar el moment oportú per a realitzar-ho, per a estar disposats a fer front a les nostres responsabilitats. El que volem en realitat és que el nostre país torni a trobar el seu equilibri econòmic en l'aplicació de les lleis socials».

El senyor Jouhaux ha afegit: «La meua part per a les masses populars no estan disposades a tolerar aquests maneigs».

L'orador, després de posar de relleu que els procediments de discussió excessivament perllongats provoquen l'exasperació de les masses, afegeix:

«Si s'ha parlat de sovietització, si volguéssim l'expropiació, ho diríem clarament. És veritat que hem vingut a pregonar les nacionalitzacions, i continuem fent-ho, però hem d'esperar el moment oportú per a realitzar-ho, per a estar disposats a fer front a les nostres responsabilitats. El que volem en realitat és que el nostre país torni a trobar el seu equilibri econòmic en l'aplicació de les lleis socials».

El senyor Jouhaux afegeix que la intangibilitat del Front Popular és un fei, i declara que els comunistes estan oposats al sindicalisme obligatori.

«No reconeixem els sindicats professionals — ha dit — perquè ja sabem el que fan i per que són constituïts: nosaltres els comunistes».

L'orador afegeix que la classe obrera francesa ha d'estar disposada a fer tota mena de sacrificis dintre del respecte dels drets reconeguts, per tal que per damunt de tot se salvi la nació francesa».

A continuació es pronuncia contra l'ocupació de fàbriques, i diu que en cas de conflicte, els tallers i fàbriques han de romandre neutres.

EL CONSOL DEL JAPÓ A NANKIN DEMANA MESURES CONTRA EL MOVIMENT ANTIJAPONES

Xanghai, 25. — Comunicuen de Nankin que el consol general del Japó ha protestat prop del ministeri de Negocis Estrangers, per l'assassinat d'uns policies japonesos a Hangkou i d'uns mariners de la mateixa nacionalitat a Xanghai.

Ha demanat que es prenguin garanties contra aquests actes terroristes i antijaponesos.

El ministre ha expressat el seu condol per aquests fets.

S'afirma que no es proclamarà l'estat de guerra a aquesta ciutat, però que aquest existeix virtualment a Hong-Kow, on els japonesos controlen completament un districte en el qual les forces de la policia del Nord no tenen cap poder.

TOQUIO DONA TOTA MENA DE SEGURETATS DE RELACIONS AMB XINA

Toquio, 25. — L'agència Reuter diu saber que el portaveu del ministeri de Negocis Estrangers ha declarat que el Govern està disposat a donar tota classe de seguretat que no hi haurà ruptura immediata de relacions amb Xina i que s'intentarà per tots els mitjans de solucionar el conflicte amb negociacions.

ITALIA NO HA ADREÇAT CAP ULTIMATUM AL GOVERN DE MADRID

Roma, 25. — Als cercles oficials es declara ignorar absolutament l'existència del pretès ultimatum adreçat per Itàlia al Govern de Madrid, a conseqüència de la detenció a Pugerida de 2 subdits italians.

LA CREU ROJA AMERICANA TRAMET A BARCELONA VINT-I-SET CAIXES DE MEDICAMENTS

Ginebra, 25. — El senyor Horaci Barbey, delegat del comitè internacional de la Creu Roja, ha marxat cap a Barcelona amb 27 caixes de medicaments que es llurien a la Creu Roja espanyola.

Aquestes trameses de material sanitari provenen de la Creu Roja americana, que ha respost a la crida que li han fet totes les societats nacionals de la Creu Roja.

LA DELEGACIÓ ESPANYOLA LLIURARÀ A LA S. DE N. UNA NOTA RELATIVA A LES VIOLACIONS DEL PACTE DE NO INTERVENCIÓ

Ginebra, 25. — La delegació espanyola lliurarà molt aviat a la Secretaria de la Lliga de Nacions un memorandum contenint diversos documents i una nota relativa a les violacions de la política de no intervenció.

Aquests documents recolliran les declaracions fetes aquest matí pel senyor Del Vayo davant l'Assemblea de la Lliga de Nacions.

En un pou de l'Alcàsser, ocupat per les milícies, s'ha trobat gran nombre de cadàvers

La situació dels assetjats a l'Alcàsser serà empitjora per moments. Aquest matí s'ha tancat més el cercle, puix que s'ha ocupat més part del jardí que volta l'edifici, i a més ens hem apoderat d'una bona part de les desfilades que es troben sobre el massís de l'edifici. Els assetjats ja es troben reclosos a les boques d'entrada dels soterranis de la part Sud en alguns finestres de la part mitja de l'edifici, única que resta en peu.

Aquest matí els avions rebels tractaren de llançar queviures als assetjats, però les defenses antiaèries els obligaren a retirar-se. Solament llançaren algunes bombes sobre la població, però la majoria no esclataren.

En un pou de l'Alcàsser, ocupat avui pels lleials, s'han trobat gran quantitat de cadàvers rebels.

Un govern...

"Un Gobierno—llame-sele como se le llame—que nos ofrezca despejado el camino del triunfo y que en la retaguardia acabe con varios males públicos, como son el terrorismo, el egoísmo desmedido de los que en las organizaciones colectivas atienden más a su progreso profesional que a beneficiar al público, la distribución imperfecta de los artículos de primera necesidad, etc., etc., habrá de ser siempre bien recibido y saludado como una esperanza por toda aquella masa que no rehuye innovación alguna a condición de que tenga un carácter de firmeza y estabilidad.

Cataluña no cierra los ojos a la realidad. Acepta los postulados más progresivos, pero desea no avanzar a ciegas o por lo menos que el polvo de los confusionismos no la deje ver con claridad los límites del camino. Aun diríamos que siente el orgullo creador de un nuevo pueblo, pero por este mismo orgullo, no quiere atropellarse ni incurrir en fracasos que malogren la finalidad.

(De "La Noche")

LA CLAU DEL MOVIMENT A SANTANDER?

Certament no tenien intenció de subvertir-se els militars de Santander? Aquesta pregunta no ens la puguem contestar massa concretament els nostres entrevistats. En les nostres converses amb persones arribades d'aquella capital, hem arribat a conèixer d'un fet importantíssim. La nit del dissabte el coronel Pérez i Garcia Argüelles demanà diverses vegades a la central de telègrafs preguntant si tenia algun comunicat per a ell. Li contestaren negativament.

Hom assegura que arribà a la central un telegrama de Burgos, dirigit al coronel que deia:

«Familia grave. Arregla tus cosas.» És molt casual que aquell coronel esperés un telegrama per a ell i que aquest arribés de Burgos anunciant-li «familia grave». No es tractaria de la consigna per la sublevació?

Algu ho interpretà en aquest sentit, tota vegada que hom assegurava que el personal de telègrafs contestà a l'adreça del seu destinatari, amb aquest altre telegrama:

«Recibido telegrama. Nosotros siempre al lado de la República.» Signat, coronel Pérez i Garcia Argüelles...

El varen fer quedar bé...

J. AYXAMI-SERRA

Reacciona Anglaterra davant l'amenaça del feixisme?

A l'Assemblea Ginebrina, el Sr. Eden ha fet una brillant defensa de la democràcia

"No permetrem que mai ningú desfaci aquesta fórmula política"

Ginebra, 25. — L'Assemblea de la Societat de Nacions ha començat a tres quarts d'onze.

Presideix el senyor Salcedo Llamas. Hi ha dos oradors inscrits: el senyor Eden, Secretari del Foreign Office, i el ministre d'Estat espanyol, senyor Alvarez del Vayo.

L'Assemblea ha aprovat les propostions formulades ahir pel senyor Eden a la Mesa, referent a la data de l'elecció dels membres, no permanents, del Consell.

A un quart de dotze puja a la tribuna el senyor Eden.

«Ningú — diu — no té motius de sentir-se satisfet davant els esdeveniments que s'han desenvolupat durant aquest any. Les circumstàncies actuals exigeixen que es parli clar.

Els nacionalismes es desmoronen. Els entusiasmes per a formes rivals de Govern cedeixen a enfrontar-se. Quines són les conseqüències d'aquesta situació? M'ha la confiança en el món i cada nació augmenta les seves despeses de guerra en perjudici de l'economia nacional.

«Les conseqüències econòmiques i polítiques de l'augment dels armaments és la inquietud general, la restricció econòmica i l'elevació de barreres duaneres. La situació actual no és joliva, però tampoc no hem d'abandonar l'esperança».

«Potser és possible que les nacions visquin unides qualsevol que siguin les divergències en les formes del seu Govern si practiquen la tolerància i el respecte mutu. Si a Anglaterra proclamem menys fort que en altres bandes la nostra bona fe i la nostra adhesió a la democràcia, no per això ens sentim menys profundament partidaris d'ella i no permetrem mai que ningú desfaci aquesta fórmula política».

«No acceptem cap sistema que suprimixi la nostra llibertat tradicional. Després de molts segles d'experiència la democràcia ens sembla el mitjà d'assegurar la llibertat i la pau. Si les nacions havien de divi-

dir-se en bloc segons la forma dels seus Govern, això representaria una complicació superflua en un món ja força complicat. Cal, doncs, que es practiqui la tolerància i si no la practiquem serà impossible que pensem ordre a aquest món desordenat.

Sabem que una de les exigències per al ressorgiment econòmic del món és la confiança, que no pot existir sense el respecte de les nacions, les uns vers les altres.

Tenim necessitat també d'un ordre internacional que controli els conflictes entre els Estats. Aquests esforços han estat fets i han d'ésser prosseguits. Amb el Pacte de la Lliga de Nacions i amb el Pacte de París la majoria de les nacions condemnaren la guerra. El Govern de S. M. proseguirà la seva política de participació a la S. de N. i l'ampliació de la Lliga, a fi que la Societat sigui un organisme eficaç».

A continuació el senyor Eden exposa el per què a judici seu ha fracassat la Societat de Nacions: per manca d'universalitat i per ineficàcia en la seva acció per a tallar la guerra.

«Devem intentar — diu — aconseguir aquesta universalitat per tal que la Societat tingui tota l'autoritat necessària per a evitar els conflictes».

El Govern de S. M., per una sèrie de consideracions, creu que seria avantatjós negociar aquests pactes: seria consegüent d'antuvi, així com les seves condicions d'aplicació, la qual cosa permetria descartar la incertesa que regna en l'eventual aplicació de plans més ampis — més ambiciosos. El Govern anglès està disposat a negociar aquests pactes regionals a condició que siguin de conformitat i puguin ésser aprovats pel Consell i l'Assemblea.

En aquestes condicions, Anglaterra està disposada a negociar aquests pactes a l'Europa occidental.

Com a conclusió del seu discurs el senyor Eden formula, en nom del Govern britànic, les següents propostions:

Primera. Que en la reforma prevista del Pacte, aquest últim sigui separat expressament del tractat de pau de Versalles i, per tant, el Pacte serà objecte d'una Convenció especial internacional.

Segona. Que la Societat de Nacions intenti fer un nou esforç amb vista a la restauració econòmica del món i que l'Assemblea actual s'enfronti amb l'examen de la qüestió de les primeres matèries.

Tercera. Anglaterra està disposada a donar la seva col·laboració a tot nou assaig que permeti arribar a una Convenció general de desarmament, a condició que un desarmament moral sigui practicat paral·lelament al desarmament militar.

Alvarez del Vayo es queixa de la manera il·legal que és interpretat l'acord de no intervenció

Ginebra, 25. — El senyor del Vayo ha llurats al senyor Avenol una nota en la qual s'expressa el criteri que l'acord de no intervenció, min-

va els «rets del Govern espanyol». És, a més, d'aquesta manera il·legal i que és posada en practica la teoria de no intervenció. L'eficàcia d'aquesta és nul·la i acaba dient que el Govern espanyol és l'únic responsable i legalment reconegut internacionalment.

VISCA LA REPUBLICA !!!

LA INICIATIVA DE LA GUERRA CORRESPOND A L'EXERCIT DEL POBLE

S'ha aconseguit la necessària cohesió entre les milícies i l'Estat Major de la República

Madrid, 25. — Impressió del redactor polític militar de l'agència «Efe»:

Deliberadament, hem espaiat la redacció d'impressions sobre les operacions de guerra que varem iniciar fa alguns dies, puix que per damunt de la missió informativa, en la circumstància actual, el sentit polític que han de tenir present en totes les ocasions tots els que se senten bel·ligerants en la lluita entaulada contra el feixisme en armes. Tota prudència és poca. Tota previsió, insuficient. El periodista ha d'ésser el comentador escarri i veridic de l'actualitat, més encara si el periodista és prepa d'una seriositat personal que és la base del seu credibilitat.

En conseqüència de tot el que queda dit en el paràgraf anterior, les impressions que espaiem donem de la marxa de les operacions a tots els fronts, haurà de tenir una condició que convidi a tots que revisin els comentaris dels lectors de bona fe.

La situació del Govern de la República espanyola i de les masses republicanes i obreres que l'assisteixen en la campanya contra el feixisme, és aquesta: en cap moment, pot admetre el temperament més

pesimista una possibilitat de derrota de caràcter total. No es tracta en definitiva d'un problema militar, sinó d'un problema polític i això és el que han entès els caps de la sublevació. El poble defensa amb les armes les seves llibertats i la legalitat que es va voler donar i tots els intents per a subvertir la gran massa espanyola seran inútils.

Però a aquestes consideracions d'ordre polític, cal afegir les següents: la situació militar de les forces antifeixistes espanyoles és bona. En recents jornades s'ha castigat durament els insurgents en diversos sectors. Aquests haurien iniciat una intensa ofensiva de caràcter general que culminarien en els atacs portats a cap en un front molt proper a la capital de la República i en altres. Arreu s'ha rebuttat l'agressió i a l'hora present la iniciativa correspon al comandament republicà.

Quant a l'altre aspecte interessant de la campanya des del punt de vista, la cohesió que ha existit entre les milícies populars i l'Estat Major republicà, s'ha aconseguit i en les darreres hores una més gran compenetració, la qual cosa, indubtablement, ha estat un factor decisiu per al rumb que han pres els esdeveniments.

Es descobert un important intent de fuga dels presos reclosos a l'antic col·legi de Sant Anton

Tenien tot un vast pla preparat, que havia d'anar d'acord amb l'entrada dels facciosos a Madrid

Madrid, 25. — A les oficines de la brigada d'investigació criminal, que dirigeix el comissari senyor Lino, es notava des de fa dies certa activitat, indicadora que s'estava treballant en relació amb algun assumpte de veritable importància.

Els periodistes tractaren d'esbrinar a què responien els treballs que es practicaven; però les reserves que es guardaven eren veritablement impenetrables. No obstant, per notícies particulars hem aconseguit saber que s'havien practicat determinades detencions amb motiu d'un pla de fuga que es projectava entre els presos que hi ha a l'antic col·legi de Sant Anton.

Les denúncies que s'havien fet quedaren comprovades per les investigacions de la policia des del primer moment. A tal objecte es porten conjuntament a treballar els senyors Lino i Atadell.

Les primeres detencions que es realitzaren poca cosa posaren en clar, però en ésser detinguts uns guardies de seguretat afectats a la Comissaria de Híspal, que presten servei de vigilància a la presó de Sant Anton, s'aconseguien detalls que conduïren a l'èxit de les investigacions en la forma més completa.

Dits guardies foren interrogats i es va saber que hi havia projectada una fuga general dels presos de l'esmentat centre penitenciari.

La forma com havia de portar-se a terme la fuga d'aquests presos, era la següent: Matarien primer el capità d'assalt Ramirez, de servei a l'esmentada presó de Sant Anton; els presos de la presó de Sant Anton de la prevenció que dona al carrer de Santa Brígida, per la qual cosa disposarien des del primer moment de bombes de mà, fusells metralladores i altres armes que havien d'emprar des de les finestres de l'edifici els detinguts; i per últim, una vegada al carrer, afusellarien a tots els milicians que es neguessin a secundar el moviment que havia de començar així que les tropes faccioses es trobessin a les immediacions de Madrid i sonessin a la capital els primers trets de canó.

Sembla que els presos es relacionaven amb persones compromeses que gaudeixen de llibertat per mediació dels guardies Pésos González i Anacleto Ramirez, que portaven cartes i escrits a un pis del carrer de la Montera, 50, domicili de Manuel Ruiz del Portal i també a la porteria de la casa número 10 del carrer Montequinza.

La policia ha practicat diverses detencions. Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del complot, un detingut conomenat Valero.

Els complicats, en unió dels guardies compromesos han estat posats a disposició del jutge especial, senyor Elola.

També ha estat detingut un sergent de Seguretat, conomenat Pando, que, en unió dels anteriors, ha ingressat a la presó, a disposició del jutge especial.

Dintre de la presó portava la direcció del com

QUE HI DIU EL GOVERN BLUM?

Sensacionals declaracions de Queipo de Llano

"Estendrem la nostra acció a la zona francesa del Marroc"

L'Humanité, de París, arribat ahir a Barcelona, publica la següent interessantíssima informació: «El «Courrier Coloniale» publica un reportatge de Mme. Pérala, una francesa que acaba de tornar de Sevilla. La senyora Pérala no dissimula la seva admiració per als que ella anomena «nacionals» espanyols. No cessa d'abocar elogis sobre la seva disciplina, el seu entusiasme i el seu misticisme religiós. Les declaracions que ha fet sobre els punts de vista internacionals i les relacions dels generals rebels amb els països feixistes són d'un remarcable valor. Heus ací una declaració de gran importància de la senyora Pérala publicada al «Courrier Coloniale»: «Efectuat el viatge en un trimotor «dunker» per a travessar l'Estret, he pogut donar-me compte que aquests aparells estan en perfecte estat de combat, que el seu nombre és considerable i que són pilotats per veritables asos. Una nova confessió del llurament als rebels, per part del Tercer Reich, d'avions de guerra! El corresponent del «Courrier Co-

loniale» ens fa, però, una altra confidència força característica: «Ei que el meu patriotisme — escriu — ha pogut sofrir durant les setmanes que he viscut a Espanya i al Marroc espanyol, Déu ho sap! I d'altra banda, ben pocs periodistes poden ufanar-se d'haver estat tan ben rebuts i tractats com jo. La veritat és que França no és pas amiga dels caps facciosos que accepten no solament el diner, els avions i els pilots de mans de Hitler, sinó que parlen i fan la política de l'autor de «Mein Kampf». Més greus i eloqüents són, encara, les declaracions fetes pel general Queipo de Llano a la senyora Pérala: «El vostre país farà com el nostre. França s'hi veurà obligada si vol continuar essent un país lliure. Si no ho fa així, tots els francesos que siguin dignes del seu passat, de la seva història, es veurien obligats d'anar a viure a una altra banda... D'altra banda, el moviment nacionalista ha començat ja a França... Heu de saber que nosaltres estendrem la nostra acció a la zona francesa del Marroc. Veritat que no

voldríem que el nostre sagnant sacrifici no conduís a res? Ha quedat, doncs, netament establert que els criminals cabdills de la rebel·lió feixista espanyola, ajudats directament per Hitler, compten amb una sublevació dels facciosos del nostre país, i anuncien aquest aixecament i la seva pròpia invasió al Marroc francès! Recordem les revelacions fetes per «L'Humanité», quatre dies ençà, referent a un epítol previst per a octubre a la metropoli i a l'Àfrica del Nord i sobre el qual les autoritats rebels a Espanya fan càlculs amb referència a l'èxit de la seva empresa. Cal, doncs, no perdre el temps per a anular l'acció dels caps facciosos de França, aliats de Franco i de Hitler, i per «reconsiderar» el problema de la neutralitat en els afers d'Espanya, per a fer, sense triga, el Govern de la República germana, els mitjans per a acabar la guerra civil. A baix el bloqueig! Per la pau i la seguretat francesa, començem lluita amb l'Espanya popular!»

FORTIFICACIO DE POSICIONS AL FRONT DE LA SIERRA

Ultra els milicians que combaten contra els rebels, molts homes, molts obrers al servei de la República es dediquen a fortificar les posicions ocupades i a bastir trinxeres i llocs d'abric i de refugi en previsió del fred i de la pluja. Un carregament de bigues per a la construcció de ponts i edificacions de la línia de foc (Foto. Universal)

NO HI HA MANERA?

Mentre l'exèrcit del poble dona heroicament la seva sang a les línies de foc per aturar l'ofensiva del feixisme, per ventura ¿no hi ha manera d'acabar amb els irresponsables de la reraguarda?

FRED AL FRONT

Els milicians madrilenys de la reraguarda, es dediquen a empaquetar les robes que s'envien al front davant els primers freds (Foto. Universal)

S'ha fet justícia

Execucions al Camp de la Bota

A les 5:50 del matí d'ahir va complir-se al Camp de la Bota la sentència dictada pel Tribunal Popular contra l'ex-capità Lluís Oller Gil, i els ex-tinentes Tomás Manrique Curras i Ernest Quevedo Lasillas. L'execució va ésser portada a cap en la forma acostumada. Seguidament els milicians i la Guàrdia Nacional Republicana van desfilant davant dels cadàvers i van donar un visca a la República i un altre a la Llibertat.

Una crida del Comitè Militar del Partit Socialista Unificat de Catalunya

Companys i companyes de la reraguarda! Penseu en els germans del front! L'hora present és hora de sacrificis i d'esforç. Acostumeu-vos a suportar de bona gana les petites molèsties que crea la guerra. No acapareu queviures! Ningú no té dret a endur-se'n a casa la seva part i la dels altres. Primer què tot, guanyar la guerra! Tots els nostres pensaments, tot el nostre esforç, han d'ésser per al front. Que no manqui res als nostres combatents! Demanen als companys de la reraguarda que només tinguin una idea, que només tinguin un afany: Guanyar la guerra!

antena

Ja hem passat el zarrampó d'eu fòria de les primeres setmanes de guerra durant el qual tot es deia alegrement i es donava per següent l'assoliment d'objectius d'una impossibilitat absoluta. Després hem anat posant tot un seny de circumstàncies i ens hem hagut d'acostumar a no ésser massa alegres i a cènyir les nostres pèssimes posicions als nostres crítics.

Aquesta prudència forçosa descoratja una infinitat de gent que feia estava acostumat a les vicissituds de guerra i a les victòries que s'inflaven des dels diaris i a considerar una cosa fàcil allò que era impossible. Tots aquells que donaven categoria d'infalibilitat a tot el que deia en no poder llegir gran futur de victòries ara pensen han tornat tristos i pessimistes, es creuen totes les males notícies i van pels carrers alacaguts. És que no els prova la prudència que s'ha imposat la premissa: Senyal diuen ells, que la cosa no va bé.

Ja era hora que ens acostumessem tots a silenciar plans, operacions i moviments de columnes. I així era necessari malgrat hi ha gues gent que només vivia de l'eufòria dels primers moments de la guerra. No, els diaris ja no s'aparienen tant, però les operacions van bé, els plans de l'Estat Major de Guerra s'estudien, es tracen i s'executen amb tota serenitat i prudència per a treure d'ells la màxima eficàcia.

A tots els fronts s'opera amb un èxit franc i les notícies sobre ells es regategen fins a poder-les donar definitives, sobre tota l'operació entaulada a cada sector. Ara es van perfilant els detalls d'una importantíssima victòria de les nostres forces del Centre que causarà — en conèixer-la el poble — una immensa alegria. Per les notícies que ens arriben es tracta d'una gran batalla planejada amb un encert que acredita la pericia dels nostres líders. Ja feia uns dies que l'operació s'havia iniciat amb rotund èxit, però la prudència i en les informacions oficials, de la qual parlàvem més amunt, l'ha silenciada per complet fins a ésser finalitzades les diverses etapes de què es componia l'operació.

La victòria rotunda de què parlem serà un cop mortal per a la (Passa a la pàgina 5)

BENGALÉS DE GUERRA

CAÇA MENOR

He sentit dir que si hom no caça els conills que pullulen per boscos i carenes es multiplicarien tant que arribarien a fer-nos la vida impossible. Aquest és un dels arguments que els carnisverses grimen contra els vegetarians i crec que pot fer-se extensiu a les guatlles, les llebres, les perdus i aduho als senglars i als isards. Per això, donat el perill que les circumstàncies actuals, en destruir els homes i les escopetes provoquessin terribles invasions dels animals de referència, trobo molt encertat que hom hagi organitzat batudes per tal d'assortir de sabordos caps de caça els combatents del front. Així curulen una pila d'objectius; la satisfacció dels germans que lluiten, l'extinció de possibles plagues, l'augment de facilitats perquè hom mengi aquí i allà, etc., etc.

Ara bé, aquest saludable increment de la caça menor, caldria que anés acompanyat d'una minva positiva de la caça major que exercitzen determinats equips que voten per aquests munts i escampen el pànic i el desconcert allà on passen. Fora hora, d'una vegada, en bé de tots, que els caçadors especialíssims que això fan en lloc de caçar ciutadans com a conills es dediquessin a caçar conills com a ciutadans.

J. M. FRANCES

MAL PER MAL

La dictadura portuguesa agonitza en aquests moments

Per ANTONIO DE LA VILLA

(Escriu expressament per a LA HUMANITAT)

Mal per mal. La infàmia que s'intenta per la dictadura portuguesa, obrint tots els camins per a afavorir descaradament el moviment dels feixistes espanyols, està en principi venjuda.

A aquestes hores Portugal crema en una revolta contra l'infame domini d'Oliveira Salazar, president del Govern i ministre de Finances. Ha servit de pretext, la persecució contra els refugiats democràtics espanyols i la lliure circulació que per tot el país s'ha fet d'armes i provisions per a enrobar els nostres fronts rebels. Però Portugal, ja venia preparant-se per a sucudir el jou des del 1934.

A Barcelona són els qui poden donar fe de tot això. En contacte amb les nostres organitzacions antifeixistes es troben des dels dijous 24, els comissionats del Front Popular portuguès, que sortiren de Lisboa el mateix dia que els vintells de guerra «d'armes» rebels. «Ara» iniciaven el moviment, movent que ells vegen estendre's per tot el territori, quan hagueren d'embarcar a Oporto rumb a Gacostumar a les quatre dies i després d'una odissea per a contar-la en fulls.

No hi mitjà de tenir notícies de Portugal, mentre el Front Popular no s'apoderi de les comunicacions telegràfiques. Els periòdics «Diário de Lisboa», «O Seculo» i «Diário de Noticias», que són els de més circulació, estan a poder del dictador des de fa deu anys. Unicament el gran rotatiu d'Oporto «O Primeiro de Janeiro», s'ha atrevit a dir la veritat, i això a més d'una suspensió, li ha costat una multa de 40.000 escuts.

I la veritat és, que el Front Popular portuguès actua amb el màxim crèdit a tot el territori. En aquest Front Popular està representat l'Exèrcit i la Marina en un 80 per 100, i si han engrandit organitzacions tan diverses com la comunista i la monarquista. Pot dir-se que Salazar, no compta en aquesta ràpida bancarrota més que amb els jesuïtes —als quals ajuda des de la seva càtedra de Coimbra per al seu retorn a Portugal el 1914— i els negociants acaparadors de tots els monopolis que ofeguen el nostre país germà.

La revolució pot dir-se que s'ha incubat en les cèl·lules obreres de l'arsenal Companhia dos Caminhos de Ferro i Brago de Prata. Tot ha estat fet clandestinament, però amb una precisió matemàtica. No hi ha dubte que les dictadures són les que millor unceuen els llaços dels revolucionaris.

El programa, signat per representants comunistes, socialistes, liberals, radicals i democràtics, al qual s'associen monarquistes liberals com a protesta a la tirania de Salazar, demana el restabliment en part de la Constitució del 1911, llibertat de reunió, de premsa i de propaganda. Com a complement, racionalització dels impostos, reforma agrària, incorporació dels capitals mostrenes a les indústries, amnistia política i solució de l'atur obrer, jornada màxima i augment dels salaris.

El moviment, que iniciaren els vaizells de guerra, tingué la seva repercussió a l'Arsenal, on es guarden les armes de guerra.

Salazar vergonyosament va reunir en Consell de Ministres el seu Govern, per tal de fer unes declaracions, sobre que restava fidel al pacte internacional i negar els manegs amb el Comitè feixista d'Estoril. Però la revolució, en lloc d'afèblir-se, s'estengué considerablement per tot el país, especialment a Oporto, on es sublevaron tres regiments.

El «Socors Roig» publicà una circular, que fou repartida profusament per tot el territori. En aquesta circular es feia constar la manera cruel com eren perseguits els democràtics espanyols; com

s'havien afavorit els afusellaments de molts caracteritzats elements del Front, entre ells, el diputat socialista De Pablo; com es proveien de gasolina en Albergia, Elvaz i Bou Suceso els avions espanyols facciosos; quantitat detallada d'avions i material de guerra que s'havia portat via Badajoz i que havia estat desembarcat d'un vairell alemany per Oporto; l'actitud noble de l'ambaixador d'Anglaterra oposant-se a aquells excessos.

Aquesta circular augmentà el to revolucionari, i al crit de «Visca el Front Popular!» el poble lústa està en peu, i anuncia resoltament sobre els pocs reduïts oficials que li queden a Salazar.

La situació ha de resoldre's en termini immediat. Cal tenir present que a Portugal estan al costat dels obrers els militars descontents, que són legió. Salazar està en retirada i en condicions molt inferiors.

D'un moment a l'altre es sabrà ací el que ocorre amb tot detall. I veurem com Portugal recobra el seu rang de país modern i lliure, que no admet tampoc l'esperó d'una dictadura venècia, posat únicament al servei de jesuïtes i negociants.

Aquí, Gobierno Militar de Burgos...! ¿Ha declarado Vd. el estado de guerra?

Una conversa amb l'ex-governador civil de Santander

—Solsona, de Governació. A l'aparell l'agregat a Estat Major, M'hann dit que havies vingut a Barcelona i voldria presentar-te a uns amics... —Estare tan sols unes hores, però penso retornar al front. De totes maneres...

Quedarem en l'hora. Solsona mateix va presentar-nos al reporter gràfic Centelles i a mi als serenos Enric Balmaseda i Aureli Matilla, aquest darrer germà del comandant del mateix nom, que els acompanyava.

Enric Balmaseda era governador civil de Santander pels dies de la sublevació facciosa. Deixà el càrrec el dia 10 d'agost. Abans havia estat governador civil de Màlaga des del 21 de febrer fins al 23 de maig del corrent mes.

Alfred Matilla, professor de la Universitat de Madrid, es trobava accidentalment a Santander pels dies de la sublevació. Es tracta d'un xicot jove, afable i simpàtic en el tracte.

—Pensava casar-me per l'octubre —ens explica— i vaig avançar les coses. Balmaseda, la meua esposa i jo —prosegueix—, per arribar a Barcelona i poder marxar a Madrid, hem passat les nostres. Embarcàrem en un vaixell alemany i junt amb uns 400 refugiats d'Irun aconseguírem arribar a França, on les organitzacions del Front Popular Francès s'han portat envers nosaltres amb tota mena d'atencions. Després hem arribat a Barcelona fàcilment.

AMB PEDRES A LES BUTXAQUES

Alfred Matilla va posar-se la nit del 19 de juliol a disposició del governador civil per tal d'ajudar-lo en el que fos necessari i tallar la sublevació. Amb les poques armes que disposàvem i amb molta gent que per tota defensa portava un grapat de pedres a les butxaques, es llançaren al carrer per tal de controlar les forces armades. A Santander no se sublevà ningú.

—¿Per què no es declarà l'estat de guerra? —li preguntàrem. —No sé sap si és que no es volien sublevar, o bé que no els arribaren les ordres que esperaven; el cas és que no va passar res i després entraren tots en contacte amb el governador sense cap mena de reserves.

Quan un poble s'ha aixecat, amb violència combativa, però amb responsabilitat, constructiva, contra un estatament criminal — contra el feixisme destructiu — i l'ha vençut amb diàfana victòria, no entelada per l'ombra mes mínima, no és just

ves. Malgrat això hom va disposar (15 o 16 dies després) que fossin emesos 19 oficials de l'exèrcit d'aquella guarnició amb el seu cap coronel Pérez i García Argüelles. A la capital no passà res en absolut.

—¿I a la resta de la província?

A LA CAPITAL NO HA PASSAT RES

Tan sols a Reinosa hi hagué soroll. Dels 40 guàrdies civils allí concentrats 18 foren morts per haver-se sublevat i haver assassinat l'alcalde.

En aquelles comarques si no han ocorregut fets lamentables pot dir-se que es deu al tacte i previsió que manifestà el governador civil amic Balmaseda, el qual no perdé contacte mai amb les forces de la província.

—El que porta a cap una tasca important és l'alcalde senyor Castillo, el qual està reformant tota la ciutat sense esperar tràmits innecessaris. Tot ho arranja amb un simple «es tramitarà en el seu dia», o bé «es donarà compte en el moment oportú».

A Santander, malgrat ésser una comarca netament dretista — 5 diputats de dreta per 2 d'esquerra — les darreres eleccions —no hi ha hagut llibertat de cap mena. La gent allí és força religiosa i no hi ha hagut ni tan sols incendis d'edificis.

«AQUÍ BURGOS. ¿CON QUIEN HABLO?

—La nit de la sublevació feixista em trobava malalt al llit. Des d'allí seguí al moment els esdeveniments i parlava per telèfon amb tot hom.

El dia abans, coneguts els detalls de la sublevació al Marroc, vaig conferenciar amb el coronel Pérez i García Argüelles, el qual m'assegurà que

que uns homes tractin de córrer un vel d'oprobri sobre la magnífica obra realitzada per la democràcia catalana, donant una llecció colorada criminal al triomf col·lectiu. El que, després de la victòria, comprometi l'honor del triomf col·lectiu, o és un criminal, mercedor del menyspreu de tots, o és un traïdor. Ha d'acabar, costi el que costi, la violència de la sang a la reraguarda. Si bé és cert que s'ha de combatre el feixisme fins a exterminar-lo per complet, no és menys cert que l'extermini ha d'ésser obra de la justícia — justícia popular si voleu — responsable.

Amb la irresponsable actuació d'uns quants — comprometedors irresponsables del triomf col·lectiu — no aconseguim altra cosa que deshonrar la victòria. I això — que ja dura massa — ha d'acabar costi el que costi i calgui qui calgui. La vida del malmat l'honor de la victòria no pot ésser més digna d'apreci que la del feixista més irreductible.

Si el feixisme ha estat la deshonra d'Espanya vençuda, d'Espanya Espanya negra, de la qual no es parlaria mai més, l'assassini emboscats, el criminal d'avió, la deshonra de la democràcia autèntica. Tots contra ell!

MANUEL VALLEPERES.

EL 19 DE JULIOL A SANTANDER

L'ex-governador de Santander senyor Enric Balmaseda informa al nostre company J. Ajmami de les incidències de la sublevació militar a la capital muntanyenca del Cantàbric (Foto. Centelles)

VISCA LA REPUBLICA !!!

Ayuntamiento de Madrid